

ligger saaledes i Øjeblikket, at ikke alle Vegne en frivillig Afløsning kan finde Sted paa nogenlunde rimelige Vilkaar, det er netop Anledningen til, at dette Forslag er fremsat.

Det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds (Steincke) var inde paa forskellige Synspunkter vedrørende denne Sag, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, jeg vil kun, ligesom den ærede sidste Taler og ogsaa det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds gjorde opmærksom paa, sige, at jeg slet ikke er saa uenig med dem, men en Drøftelse af disse Spørgsmaal i Øjeblikket fører ikke til noget Resultat. Jeg har den Opfattelse, at som Forholdene ligger og har ligget netop i disse Aar, havde det sin Betydning, at man fik disse Forhold ordnet, før man gik til en mere almindelig Ordning. Jeg vil ogsaa gerne i denne Forbindelse sige, at jeg havde jo ganske sikkert tænkt mig, at vi skulde have andet at gøre end det, der ligger for i disse frygtelige Tider, men jeg ser et Lysspunkt deri, at der nu er forelagt Rigsdagen et Forslag om en endelig Vurdering af den nøgne Jord i den allernærmeste Tid, thi det er det, man skal have til at begynde med. Det er Grundlaget for en Beskatning, og det er Grundlaget for en Bedømmelse i det hele taget af den Prisstigning, der foregaar, og for en Bedømmelse af, af hvilken Grund disse Prisstigninger finder Sted, om det er Samfundet eller den private Bruger, der er Anledning dertil. Dernæst har jeg ogsaa med Hensyn til den Sag, som her foreligger, hørt sige, at der jo kun er ganske faa Fæstere tilbage, og det skal indrømmes, som den sidste ærede Taler gjorde opmærksom paa, at der er langt flere Fæstehuse, end der er Fæstegaarde, og det er jo ikke uden en vis Vigtighed, at man i særlig Grad ser paa disses Interesse. Men selv om man nu vedtager Lovforslaget, som det er formet her, er man dermed slet ikke færdig med Landbo-reformerne; jeg kunde gerne sige tværtimod. Saa har man ryddet noget bort, som ikke passede ind i det hele, og saa tager man maaske atter fat, og jeg vilde ønske, man tog fat paa en mere rationel Maade, som ogsaa det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds (Steincke) gjorde opmærksom paa. Jeg tror derfor ogsaa, at det er rigtigt, hvad det ærede Medlem til Slutning nævnedes, at man i dette Forhold maa resignere og se at faa en Ordning og saa haabe paa, at Forholdene maa egne sig til

at optage en virkelig Forhandling om dette Spørgsmaal, faa en virkelig Vurdering af al den nøgne Jord her i Landet, og saa komme ind paa en Forhandling om, hvad der skal gøres. Det, tror jeg, vil have en langt større Interesse og Betydning end det her foreliggende lille Spørgsmaal.

Det er rigtigt, hvad det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds ogsaa gjorde opmærksom paa, at der er en Bestemmelse, som jeg har maattet frafalde, nemlig i § 10 i det oprindelige Lovforslag, men den er nu frafaldet. Jeg kan ganske vist ikke se, at det var rigtigt, at den udelodes, men naar man ikke kan faa nogen Tilslutning i Rigsdagen, er det jo haabløst at holde fast paa en saadan Bestemmelse. Jeg mener, at det er en Fejl, men derved er der ikke noget at gøre, og jeg skal derfor ikke tage en Forhandling derom op igen. Jeg mener, at vi nu er kommet saa langt med Forhandlingerne her, at vi nogenlunde har naaet hinanden og nogenlunde er kommet til at forstaa hinanden, og jeg vil oprigtig haabe, at man nu endelig ogsaa bliver færdig med denne Sag, for jeg kan ikke tro, at man gentagne Gange kan fortsætte med at forelægge et saadant Lovforslag som dette, hvis det ikke skulde vise sig, at man i Aar blev færdig med det. Derfor maa jeg anbefale, at man i Enighed samles om at løse dette Spørgsmaal.

Ole Hansen: De Fremtidsplaner med Hensyn til vor Landbolovgivning, som nu er blevet fremdraget og drøftet her mellem det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds (Steincke) og den højtærede Landbrugsminister, er man jo afskaaret fra at udtale sig nærmere om, fordi man egentlig ikke ved, hvad de vil komme til at dreje sig om. Forskellige Udtalelser fra det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds kunde pege hen paa, at man ønskede Fæsteforholdet indført igen i Form af Statsfæste eller Kommunefæste. Jeg tror, at det vilde betyde et meget stort Tilbage-skridt. Vi har her i Landet haft baade Statsfæste og Kommunefæste ved Siden af Fæste under Godsejerne, og jeg er noget tilbøjelig til at tro, at de, der har prøvet Statsfæste og Kommunefæste, og som er sluppet fra det, beder sig fritagne for at komme ind under disse Forhold igen. Imidlertid, at komme ind paa en Drøftelse af saadanne Spørgsmaal vil ikke føre til noget i Øjeblikket, og jeg skal derfor ikke udtale mig nærmere derom, men jeg